

Tiedotusyksikkö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 69/18
Luxemburgissa 29.5.2018

Tuomio asiassa C-426/16
Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen VZW
ym. v. Vlaams Gewest

Unionin tuomioistuin vahvistaa, että rituaaliteurastuksia ilman tainnutusta voidaan suorittaa vain hyväksytyssä teurastamossa

Tämä velvollisuus ei loukkaa uskonnonvapautta, koska sen tarkoituksena on yksinomaan organisoida ja ohjata vapautta suorittaa rituaaliteurastuksia siten, että otetaan huomioon eläinten hyvinvoinnin ja eläinten lihan kuluttajien terveyden suojeleminen

Islamilaista uhrijuhlaa vietetään vuosittain kolmen päivän ajan. Suuri joukko vakaumuksellisia muslimia pitää uskonnollisena velvollisuutenaan teurastaa tai teurastuttaa mielellään vuotuisen uhrijuhlan ensimmäisenä päivänä eläin, jonka lihasta perhe tämän jälkeen syö osan ja osa jaetaan vähäosaisille, naapureille ja sukulaisille. Belgian muslimien teologineuvoston lausuman mukaan muslimien enemmistö on Belgiassa yksimielinen siitä, että tämän teurastuksen on tapahduttava ilman eläimen edeltävää tainnutusta ja muiden rituaalimääräysten mukaisesti.

Vuodesta 1998 lukien Belgian lainsäädännössä säädettiin, että uskonnollisten rituaalien mukaisia teurastuksia sai Belgiassa suorittaa ainoastaan hyväksytyissä tai tilapäisissä teurastamoissa. Toimivaltainen ministeri myönsi siten vuosittain hyväksyntöjä tilapäisille teurastuslaitoksille, joissa hyväksytyjen teurastamojen ohella saatiin järjestää uhrijuhlan aikana rituaaliteurastuksia; näin korjattiin hyväksytyjen teurastamojen kapasiteettivajetta, joka johtui tähän ajanjaksoon liittyvästä kysynnän kasvusta.

Eläinten hyvinvoinnista vastaava Flanderin hallintoalueen ministeri ilmoitti vuonna 2014, ettei hän enää myöntäisi hyväksyntöjä tilapäisille teurastuslaitoksille, koska tällaiset hyväksynnät olisivat unionin lainsäädännön, erityisesti eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä vuonna 2009 annetun asetuksen¹ säännösten, vastaisia. Vuodesta 2015 lähtien tainnuttamattomien eläinten teurastukset, myös muslimien uhrijuhlaan liittyvät rituaaliteurastukset, oli näin ollen suoritettava yksinomaan hyväksytyissä teurastamoissa. Tässä yhteydessä eri muslimiyhdistykset ja moskeijoiden kattojärjestöt haastoivat Flanderin hallintoalueen oikeuteen vuonna 2016. Ne kyseenalaistivat erityisesti asetuksen eräiden säännösten pätevyyden² erityisesti uskonnonvapauteen³ nähden.

Unionin tuomioistuin täsmentää tänään antamassaan tuomiossa ensinnäkin, että rituaaliteurastus kuuluu asetuksessa tarkoitetun uskonnollisen rituaalin käsitteen alaan. Näin ollen se kuuluu Euroopan unionin perusoikeuskirjassa taatun uskonnonvapauden soveltamisalaan. Tätä aihetta koskevien mahdollisten teologisten mielipide-erojen olemassaolo ei voi sinällään horjuttaa tätä uskonnolliseksi rituaaliksi luonnehdintaa.

Unionin tuomioistuin tarkastelee tämän jälkeen, rajoittaako asetus oikeutta uskonnonvapauteen vai ei. Se palauttaa mieliin, että yleisperiaatteena unionissa on, että eläimiä lopetetaan ainoastaan tainnutuksen jälkeen. Rituaaliteurastus ilman edeltävää tainnutusta sallitaan poikkeuksellisesti, kunhan se tapahtuu laitoksessa, joka on toimivaltaisten kansallisten viranomaisten hyväksymä ja

¹ Eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä 24.9.2009 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1099/2009 (EUVL 2009, L 303, s. 1).

² Kyse on asetuksen N:o 1099/2009 4 artiklan 4 kohdasta, luettuna yhdessä sen 2 artiklan k alakohdan kanssa.

³ Euroopan unionin perusoikeuskirjan 10 artikla ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artikla.

joka vastaa rakennustavaltaan, tilojensa sijoittelulta ja laitteistoltaan teknisiä vaatimuksia (nämä vaatimukset sisältyvät erääseen toiseen unionin asetukseen⁴).

Unionin tuomioistuin täsmentää, että tällä poikkeuksella ei kielletä rituaaliteurastuksia unionissa, vaan siinä päinvastoin ilmaistaan konkreettisesti unionin lainsäätäjän positiivinen sitoutuminen siihen, että sallitaan käytäntö teurastaa eläimiä ilman edeltävää tainnuttamista, jotta varmistetaan erityisesti vakaumuksellisten muslimien uskonnonvapauden tehokas kunnioittaminen uhrijuhlan aikana.

Näin ollen **velvollisuuden, joka koskee rituaaliteurastuksen suorittamista hyväksytyssä teurastamossa, tarkoituksena on yksinomaan organisoida ja ohjata teknisestä näkökulmasta vapautta suorittaa teurastuksia uskonnollisessa tarkoituksessa ilman eläimen edeltävää tainnutusta. Tällainen tekninen ohjaus ei sinällään merkitse vakaumuksellisten muslimien uskonnonvapautta koskevan oikeuden rajoitusta.**

Rituaaliteurastukselle asetetaan näet samat tekniset edellytykset kuin ne, joita lähtökohtaisesti sovelletaan kaikkeen eläinten teurastukseen unionin sisällä, noudatetusta menetelmästä riippumatta.

Lisäksi unionin lainsäätäjä on sovittanut eläimiä teurastettaessa käytettävien uskonnollisten rituaalien määrittämien erityismenetelmien kunnioittamisen yhteen eläinten hyvinvoinnin suojelua lopetuksen yhteydessä ja eläinten lihan kuluttajien terveyden suojelua koskevien, unionin asetuksissa vahvistettujen olennaisten sääntöjen noudattamisen kanssa.

Unionin tuomioistuin tarkastelee lopuksi näkökohtia, jotka liittyvät siihen, että Flanderin hallintoalueella sijaitsevat, hyväksytyt ja asetuksen vaatimusten mukaiset teurastamot eivät tarjoa riittävää teurastuskapasiteettia, jotta voitaisiin vastata uhrijuhlan aikana todettuun halal-lihan kysynnän kasvuun.

Unionin tuomioistuin palauttaa tältä osin mieleen, että unionin toimen pätevyyttä on arvioitava toimen antamisajankohtana olemassa olleiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella ja ettei se voi riippua tietyn yksittäistapauksen erityispiirteistä. Belgialaisen tuomioistuimen esiin tuoma problematiikkaa koskee yksinomaan muutamia Flanderin hallintoalueen kuntia. Tämän problematiikan ei voida näin ollen katsoa erottamattomasti liittyvän vahvistetun säännön soveltamiseen koko unionissa. Jäsenvaltion alueella esiintyvä paikallinen teurastuskapasiteettiongelma, joka liittyy rituaaliteurastusten kysynnän kasvuun muutaman päivän aikana uhrijuhlan yhteydessä, on seurausta sellaisten sisäisten olosuhteiden yhteisvaikutuksesta, jotka eivät voi vaikuttaa asetuksen pätevyyteen.

Unionin tuomioistuin toteaa, että sen suorittama tarkastelu ei ole tuonut esiin mitään seikkaa, joka vaikuttaisi asetuksen pätevyyteen perusoikeuskirjassa taattuun uskonnonvapauteen nähden.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä

⁴ Eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä 29.4.2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 853/2004 (EUVL 2004, L 139, s. 55, ja oikaisu EUVL 2013, L 160, s. 15).

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106